

Asia: VN/549/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vanhusasiavaltuutetusta

Lausunnonantajan lausunto

Voidaanko esityksellä näkemyksenne mukaan parantaa ikääntyneiden asemaa ja edistää ikääntyneiden oikeuksia?

Vanhusasiavaltuutetun viran perustamisella, ottaen erityisesti huomioon väestön ikääntyneiden määrän kasvu tulevina vuosina, voidaan parantaa ikääntyneiden asemaa ja edistää heidän oikeuksiaan.

Onko teillä huomioita koskien valtuutetulle säädettäviä tehtäviä?

Säädettyjen tehtävien osalta otetaan kantaa siltä osin kuin säädetyillä tehtävillä voisi olla vaikutusta tietosuojavaltuutetun toimintaan ja tehtäviin. Siltä osin kuin vanhusasiavaltuutetun tehtäviin kuuluu arvioida ikääntyneiden oikeuksien toteutumista sekä edistää ikääntyneiden oikeuksien toteutumista ennakkollisin keinoin, tietosuojavaltuutettu katsoo, että vanhusasiavaltuutettu voi tiedottamisella muun

muassa edunvalvontavaltuutuksesta edistää ikääntyneiden ihmisten tiedollisia ja taloudellisia oikeuksia. Tietosuojavaltuutetun toimistoon tulee aika ajoin yhteydenottoja, joissa rekisteröity, yleensä

iän tuomien haittojen seurauksena, ei itse pysty hoitamaan omia asioitaan. Kun

edunvalvontavaltuutusta ei ole tehty, ei myöskään lähipiiri saa tietoja muilta viranomaisilta tai

toimijoilta ikääntyneitä henkilöitä koskien. Tällä voi olla tapauksesta riippuen negatiivisia vaikutuksia tällaisen iäkkään henkilön kohdalla muun muassa taloudellisten asioiden hoidon ollessa kyseessä.

Myös yleisessä tietosuojasetuksessa tarkoitettu rekisteröidyn oikeuksien toteuttaminen voi jäädä merkityksettömäksi, mikäli ikääntynyt ei itse niitä pysty valvomaan eikä ole olemassa

edunvalvontavaltakirjaa, jossa olisi määritetty, kuka ikääntyneen puolesta voi näiden oikeuksien toteutumista valvoa.

Edunvalvontavaltuutus ja sen olemassaolon tärkeys voi tulla ajankohtaiseksi missä elämän vaiheessa tahansa, mutta ikääntyminen tuo mukanaan tilanteita, joissa edunvalvontavaltuutuksen tärkeys tai oikeammin sen puute korostuvat.

Edellä olevaan viitaten tietosuojavaltuutettu pitää erittäin tärkeänä vanhusasiavaltuutetulle asetettua

tehtävää siltä osin kuin valtuutetun tehtävänä on tuottaa tietoa myös ikääntyneille henkilöille muiden

tahojen lisäksi.

Muut huomiot esitysluonnoksesta

Ei ole

Rehtonen Terhi

Tietosuojavaltuutetun toimisto - Tietosuojavaltuutetun hyväksymä lausunto